SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 2. | Redaktör och utgivare: GUNNAR NORLÉN. Riks 647. UPPSALA. Allm. 248. | NORDISKT MUSIKBLAD. Uppsala den 1. Februari 1913. | Expedition: Eriksgatan 15, Uppsala. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Dubbelnummer 40 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 33. årg.

Två gamla musikaffärer i nya händer.

Abraham Lundquist samt Elkan & Schildknecht.

Som vi i förra numret i största korthet omnämnde, har den gamla välkända Stockholmsaffären Abraham Lundquists Kungl. Hovmusikhandel, en av de få som äga traditioner ända från århundradets mitt, övergått i nya händer. Enligt ett oss tillsänt cirkulär har nämligen hovmusikhandlaren Georg Abr:son Lundquist, innehavaren av nämnda firma, från och med

C. F. Svala.

det nya årets början överlåtit firmans detaljaffär med butiker, Malmtorgsgatan 8 och Stureplan 2, samt dess konsertbyrå till hrr C. F. Svala och C. A. Söderlund, vilka i 40 år varit anställda i firman. Överlåtelsen har skett genom gåva.

Förlagsrörelsen och pianoaffären skola däremot alltjämt drivas av hr Lundquist.

Det var år 1849, som den förutvarande bokförläggaren Abraham Lund-

Georg Abr:son Lundquist.

quist i bolag med L. G. Rylander öppnade sin musikhandel vid Malmtorgsgatan, vars lokal med sin inredning av ek samt med stora speglar ansågs vara en av tidens mest eleganta. Redan 1856 blev Lundquist ensam innehavare av affären, och efter hans död övergick denna 1893 till sonen Georg, vilken nu som sagt lämnat en del av ledningen i andra händer. Genom att överlåtelsen gjorts såsom gåva, har hr Lundquist uttryckt sin tillgivenhet för de båda män, som så länge med nit och duglighet arbetat i firmans tjänst.

Under årens lopp har den sålunda överlåtna detaljmusikhandeln, vilken nu fortsättes under firma Svala och Söderlund, hävdat sin ställning såsom Sveriges största och förnämsta i sin bransch, vilken genom sina vidsträckta förbindelser med utlandets musikcentra kunnat tillgodose publikens behov av nya och gamla musikalier.

Genom sin konsertbyrå, för vilken hr Svala länge varit föreståndare, har musikhandeln i årtionden förmedlat de flesta konserter, som utländska musikaliska artister givit i Stockholm. En axplockning bland alla dessa konsertgivares namn torde kunna väcka kära minnen. Bland vokala artister nämna

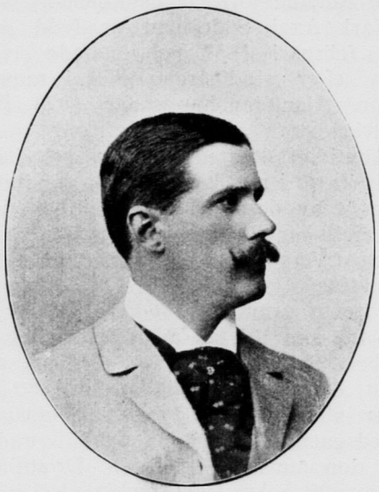

C. A. Söderlund.

vi: Christina Nilsson, Zelia Trebelli, Pauline Lucca, m:mes Albani, Marcello Sembrich, Melba, Sigrid Arnoldson, Aino Ackté m. fl. Av pianister kunna t. ex. uppräknas: Wieniawski, Alfr. Jaëll, Busoni, Alfr. Reisenauer, Harold Bauer, Pachmann, Paderewski, Teresa Carreño, Edouard Risler, Agathe Backer-Gröndahl, Leonard Borwich, Raoul Koczalsky, Annette Essipoff o. s. v. Ur violinisternas led må framhållas Ole Bull, Vieuxtemps,

Teresina Tua, Emile Sauret, Pablo Sarasate, lady Hallé, Petschnikoff, Burmester, Marteau, Ysaye, Mischa Elman, Kreisler. Bland konsertgivare, som anlitat Lundquists musikhandel, äro även att nämna våra musiksällskap, varjämte större välgörenhetskonserter anordnats genom samma byrå.

I detta sammanhang må även erinras om firmans omfattande förlagsverksamhet. Nästan alla våra mera framstående kompositörer, äldre som yngre äro upptagna i förlagskatalogen.

Pianoaffären har också vuxit till en av våra största, och bl. a. representerar den firman Bechstein.

*

Några biografiska data angående de nämnda affärsmännen torde hava sitt intresse.

Georg Abr:son Lundquist är född den 16. januari 1869 och blev student 1887. Efter att hava praktiserat i Leipzig 1888—1889 och i Paris 1889—1890, övertog han, som sagt, efter faderns död affären. Han är riddare av Vasaorden, innehar medaljen Litteris et artibus m. m.

Carl Fredrik Svala är född den 7. maj 1858 och började efter avslutade skolstudier sin verksamhet i ovannämnda affär. Han är sedan 1898 innehavare av Pro Patrias stora guldmedalj. Livligt intresserad för Bok- och musikhandels- medhjälparnes Förening, är han en av dennas stiftare och sedan flera år ordförande i dess sjukkassas styrelse. Musikhandelns konsertbyrå har ordnats av hr Svala, som alltjämt förestår densamma.

Carl Axel Söderlund är född den 20. februari 1857 och började även han efter studieåren 1873 i samma affär. Han innehar sedan 1898 Pro Patrias stora guldmedalj.

Samtidigt övertogs förlags- och handelsfirman i musikalier Elkan & Schildknecht av dess mångåriga biträde, den speciellt inom huvudstadens sångarkretsar kände och uppburne hr Emil Carelius.

Firman grundades redan 1858 av N. Elkan, som till sin medhjälpare tog hr Albert Schildknecht. Sedan Elkan avlidit, övertog hr Schildknecht 1880 ensam affären, som först var belägen Fredsgatan 17 men år 1897 flyttades till den nuvarande lokalen, Drottninggatan 28. År 1909 ombildades affären till aktiebolag varuti musikhandlarna Georg Lundquist och Otto Hirsch voro huvuddelägare. Hr Carelius, som sedan 15. april 1896 varit anställd i firman — under de senare åren som första man — kommer att helt övertaga affären, som sålunda upphör som aktiebolag och fortsättes under det gamla firmanamnet Elkan & Schildknecht.

Emil Carelius är född den 21. febr. 1878 och började redan vid sju års ålder spela violin samt vid nio års ålder piano. Sedan han som 18-årig

Emil Carelius.

erhållit anställning hos firman Elkan & Schildknecht, fortsatte han, livligt intresserad för musik som han var, studierna under flera år och kallades 1906 till ledare av kvartettsångareförbundet och Allmänna Sångföreningen samt året därpå till dirigent i Sällskapet W 6 sångkör. I dessa körer kvarstår han ännu som ledare samt är för i år vald till förste dirigent för Stockholms Sångarförbund.

Aktuella sångproblem och sångens naturlagar.

För Svensk Musiktidning

av

Doktor DETLEF SCHULTZ.

(Forts. från föreg. n:r.)

»Konsten för konstens skull», är vår tids lösen. Likaledes stiga fordringarna på absolut frihet i konst och vetenskap.

Denna utmanande fordran på en fri konst och en fri vetenskap kan vid ytligare betraktande förefalla som charlataneri men är dock i grunden endast ett uttryck för vår tids centrifugaldrift.

I och för sig och lösgjord från andra civilisationens områden, blir vetenskapen till en vrångbild och konsten blodlös och onaturlig. Vetenskapen är icke endast till för vetenskapsmännen, liksom ej heller konsten endast för konstnärerna; ett verkligt syfte ha de blott, när de var på sitt sätt tjäna mänskligheten i dess helhet. Att anse att konsten endast är till för sig själv är ett misskännande af konstens väsen. En ensidigt estetisk civilisation måste föra till missräkningar och till jagandet efter falska ideal. En sådan civilisation motsvarar ej människans verkliga bestämmelse. Greklands kultur visar först i sitt förfall en ensidigt estetisk tendens; då den stod på sin höjdpunkt, var Tragedien ännu genomträngd av en religiös ande, stod alltjämt, såsom vi ovan bevisat att det förhöll sig med den grekiska musikuppfattningen, i hela mänsklighetens tjänst. En ensidigt estetisk civilisation, en konst som endast är till för sig själv, överensstämmer blott alltför väl med hjärteköld, gränslös inbilskhet och känslolöshet. Det är en erfarenhet, som vi lära ej blott av vissa tendenser ur den s. k. Renaissansens tidevarv, utan även av vår tids konstliv och den ytlighetskultur, som i synnerhet uppenbarar sig i levnadssättet och tänkesättet inom vissa kretsar i våra stora världsstäder.

Och såsom det är ställt med konsten i sin helhet, så förhåller det sig ock med de enskilda konstgrenarna, i vårt fall med sångkonsten. Och så som det är med konsten över huvud taget, så är det med de enstaka konstgrenarna: de kunna ej lösgöra sig från sambandet med andra livskrafter och livsgrenar utan att förfalla. Ej heller får en gren av konsten förlora sitt samband med de andra grenarna, om den ej skall bli ensidig och i ordets sämsta betydelse konstlad.

De egentliga syskongrenarna af sångkonsten äro musik, talkonst, mimik och plastik. Icke blott sångkonstens egna självständiga utveckling utan till största delen även dess förhållande till dessa tre syskongrenar, bestämmer dess tillstånd, dess förfall eller dess uppblomstring. Italienarens bel canto måste förfalla, trots sin förvånande konstnärliga fulländning, därför att han i operan slutligen använde de dramatiska och musikaliska faktorerna endast som en föreändning för sångarna att briljera.

I Tyskland har ett motsatt förhållande inträtt. Sången blir där förkvävd av musiken och språket. Sångstämman blir i många moderna tyska komponisters verk endast en kontrapunkt till melodien, vilken nästan uteslutande befinner sig i instrumenten. Dessa komponister äro utan förståelse för sångens egenart, de behandla den rent instrumentalt, ja ofta endast som fyllnadsmaterial. Därtill kommer, att den till ytterlighet chargerade klangmassan och de många olika stämmorna i orkestern icke lämna mycken plats kvar åt sångstämman, för vilken det är en omöjlighet att timme efter timme kämpa emot hela denna här av larmande instrument.

Det inre sambandet emellan en enstaka konstgren och syskongrenarna måste upprätthållas, om konsten i sin helhet skall kunna utveckla sig till sunt och harmoniskt liv. Denna tanke är det värdefullaste i Richard Wagners reformidéer. Men vi finna inte endast denna tanke hos Wagner, utan fröet därtill finna vi t. o. m. redan i folkvisan. I den äkta folkvisan finna vi tydligen fröet till idealkonstverket sång, musik, deklamation, mimik, plastik eller dans.

Det är en förtjänstfull gärning av Sven Scholander att försöka överbevisa vår tid om folkvisans stora betydelse, därigenom att han i sina konstnärliga framställningar illustrerar sambandet emellan dessa olika konstgrenar.

En annan specialistisk synpunkt, som behärskar vår moderna tid, i synnerhet när det gäller sångpedagogiken, är den vikt som lägges på det tekniska arbetet. Böjelsen för det tekniska är visserligen, som vi förut anmärkte, ingen särskild yttring av sångpedagogiken, utan betecknar vår tid i allmänhet. I fråga om yttre materiella ting medför vår tids framsteg i tekniskt hänseende den yttersta fulländning, men så snart vi komma in på det själsliga området, till vilket sången räknas, bli de ensidiga tekniska framstegen till fördärv. Bel canto-sången, forna gamla tiders a och o i sångtekniken, kan fattas i några få enkla former; den moderna sångtekniken däremot tycks ha blivit så komplicerad, att tjocka böcker skrivas däröver för att förklara dess hemligheter.

Ja, det härskar inte en gång öfverensstämmelse i sångteknikens elementära grunder, över vilka samtliga auktoriteter hysa de mest stridiga meningar. Den ena moderna sångskolan motsäger den andra.

När det *andliga* och *själsliga* så förbises, som det numera är fallet, när rutin och mekaniskt övande till den grad intaga inspirationens och den individuella uppfattningens plats, som den nu gör, då bör man ej förvåna sig över, att vi trots allvarliga bemödanden ha så sorgligt få stora, och så oändligt många medelmåttiga sångare.

Sångens lagar äro enkla och lätta att sammanfatta, när man betraktar människans dubbelnatur, de bli däremot förvirrade och motsägande, när det själsliga elementet förbises och endast det materiella vårdas.

(Forts.)

En afton hos Felix Weingartner i Fürstenwalde.

Musikbrev från Berlin.

Berlins musikliv erbjuder med allt sitt klick- och favoritsystem en hel massa små enskildheter, av vilka en hel del äro nog så intressanta – men den intressantaste och den, som man denna säsong mest talat om, är väl affären Weingartner.

Den berömde dirigenten och beundransvärde Beethoventolkaren var i många år verksam i Berlin och flyttade sedermera till Wien, men vart han kom, hade han svåra stormar att rida, och själv for han ej alltid varligt fram. Hans lynne var häftigt,

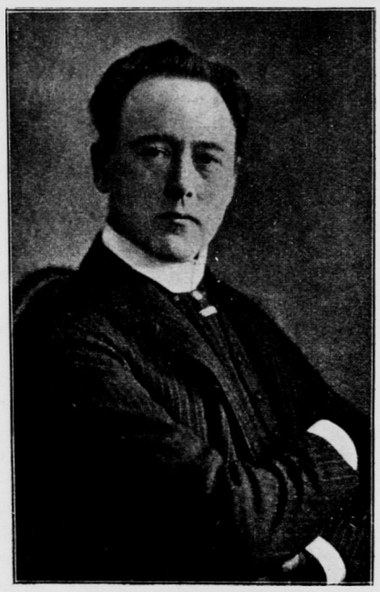

Felix Weingartner.

och han fann sig icke godvilligt i att bli tillbakasatt av yngre och mindre betydande förmågor. Den så mycket omtalade processen om kontraktet vid operan fördes mot konungen av Preussen, varav följde att Weingartner naturligtvis förlorade. En konung av Preussen förlorar icke en process.

Så blev Weingartner förbjuden att uppträda i huvudstaden och på femtio kilometers omkrets av musikmetropolen. Därmed trodde man sig ha tillintetgjort honom.

Men Felix Weingartner såg sig god att överlista sina fiender, och nu sökte han ut åt sig en liten näpen landsortsstad, belägen cirka 55 km. från Berlin. Det blev Fürstenwalde. Den staden har väl omkring 20 tusen innevånare, och tack vare Weingartner är den nu mycket berömd, och troligt är, att den hädanefter går en blomstrande framtid till mötes. Dess societetshus bör i varje fall i långliga tider bavara minnet av dessa märkliga Beethovenaftnar, vid vilka den musikaliska konstnjutningen och de formligen stormande ovationerna utgjorde något vitt skiljt från det, man vanligen upplever i Berlin.

Man hade först befarat, att det ej skulle komma folk. Onödiga farhågor! Det bevisade de tre överfyllda extratågen, som för varje konsert forslade en av musik (kanske även av sensation) törstande allmänhet ditut. Det hela tog över en timme, och jag kan försäkra, att resan efterlämnade inga särskilt angenäma minnen. Inklämd mellan ett par musikbleka, medelålders judinnor och med en luft i kupén, som trotsar varje beskrivning, hade man just ingen särskild anledning att glädjas, allra helst som fortkomstledamöterna efter denna behandling nästan nekade att göra tjänst fram till societetshuset i den lilla landsortshålan.

Vid perrongen mottogs man av hela det unga Fürstenwalde (och även hovenaftnar betydde ett fruktansvärt nöje. Hela Berlins gentilare publik passerade ju förbi i oöverskådliga falanger – kuskarna hade aldrig i sitt liv haft så mycket att göra, och vad beträffar värdshusvärdarna, komma de att med vemod blicka tillbaka på dessa minnesvärda dagar.

Sällskapshuset var stort men i ett rent av bedrövligt skick. En rostig järnkamin stod och osade i ett hörn, och det var varmt där inne som i helvetet. Väggarna, vitmenade med någon sorts lös massa, gåvo ifrån sig evärdeliga minnen till den, som var nog oförsiktig att luta sig mot dem. Läktarna, fullsatta med lösa stolar, sviktade under den fruktansvärda tyngden av hundratals människor, av vilka långt ifrån hälften funno sittplatser, och nere i salen myllrade det som i en bikupa. På den för tillfället utbyggda estraden och med en utmanande löjlig fonddekoration till bakgrund såg man Blüthnerorkestern sitta och stämma.

Och så efter en rundlig väntan uppenbarar sig Weingartner, småleende som en furste åt sina undersåtar. Han tar sin stav, och det blir stilla som i kyrkan. Pastoralsymfonien står uppslagen, men han ser inte åt partituret, han dirigerar sina Beethovensymfonier utantill. Och nu börjas det.

Den som hört Blüthnerorkestern spela under vanliga förhållanden, skulle vilja slå vad om att detta är en annan orkester. Färgen på instrumenten, klangverkan är en alldeles ny. Detaljer, nyanseringar, fraseringar, allt genomföres på ett sätt, som visar, vad en genial dirigent förmår åstadkomma även med en så medelmåttig orkester. Denna Pastoralsymfoni blir nästan ett underverk. Så ock den följande Egmont-ouvertyren, som under dirigentens plastiska händer står fram som skuren i marmor.

Ett bifall bryter löst, som är oerhört. Man viftar, ropar, hurrar – det är ju de gamla vännerna, och här ute på landet kan man tillåta sig små friheter, som man i det konventionella Berlin visst icke skulle våga sig på. – Nu kan man en stund hänge sig åt betraktelser, ty nu kommer den paus, som lokalens källarmästare väntat sig något makalöst av. Han blir ej heller bedragen, ty hans smörgåsar och hans »helles und dunkles» få en strykande åtgång. Kan en musikpublik i Tyskland vara entusiastisk, så kan den också äta och dricka så det förslår.

Här ser man alla sorters människor slå sig ned vid småborden – börsmannen så väl som officeren, tjänstemannen så väl som bodbetjänten – den musikstuderande fröken så väl som den sensationslystna agitationskvinnan – och nästan alla så ha de det mognare), för vilket dessa Beetpartituren under armen och slå runt

omkring sig med musikglosor, under det att ölet och smörgåsarna försvinna. — —

Så kom A-dur-symfonien. Den får en om möjligt högre och vidare flykt, än man är van vid — orkestern spelar, som om den vore formligen besatt av Weingartner.

Och jublet bryter löst på allvar.

Weingartner smäler och får av en ung, strålande skönhet på första bänken en jättebukett i mörkröda rosor — segrarens-härförarens lön. —

Jag vet mig sällan ha upplevat en sådan entusiasm. Det gamla skröpliga societetshuset måtte verkligen ha undrat, vad som stod på — ty dess vitmenade väggar och dess osande kamin skakades av ovationer och hurrarop — ett hav av näsdukar viftade — — — Se'n var det att uppsöka en fullsatt, sorlande restaurant och ett trångbott tåg — men nu hade massan fått liv, och till och med de musikbleka judinnorna hade fått färg på kinderna, och deras sällskap var långt mindre tryckande än förut.

— — —

Nästa gång gav Weingartner nionde symfonien i Fürstenwalde.

Men då måste societetshusets estrad byggas ut med åtskilliga meter till. Annars hade inte kören fått plats.

Jag var inte med då, men entusiasmen lär även då ha varit aldeles fruktansvärd.

Sigurd von Koch.

Den hebreiska musikens utveckling.

För Svensk Musiktidning
av
Professor F. SCHULTHESS.

Det är naturligtvis omöjligt att uppgiva någonting bestämt om den hebreiska musikens uppkomst. Enligt hebreernas egen tradition uppfanns instrumentalmusiken av Jubal, som var stamfader till alla sådana, som hantera harpa (lyran) och pipa (dubbelflöjten eller Pans-pipan), alla som spelade på sträng- eller blåsinstrument (1. M. 4: 21).

I äldre tider var instrumentalmusiken, sådan den nu var — sång-ackompanjemang av handtrumma, flöjt eller den enkla lyran — antagligen rent världslig, använd som än i dag bland beduinerna vid glada tillfällen hos herdarna (1. M. 31: 27, Job 21: 12). Den hebreiska liksom all annan primitiv musik stod i närmaste förbindelse med poesien, såsom man kan förstå därav, att musik-ackompanjemang till sång omnämnes (2. M. 15:20; 1. Sa. 18: 6). Den användes mycket vid festligheter men undgick ej ett skarpt fördömande från profeternas sida (Am. 6: 5; Jes. 5: 12). Under den grekiska tiden tycktes den världsliga musiken ha högeligen tilltagit i popularitet (apokr. Eccles. 32:4—6), ett förhållande, som måste ha samband med den helleniserande rörelsen bland judarna. Enligt Josephus (Ant. XV, 8, 1) var det emellertid Herodes den Store, som först införde grekiska sånger, ackompanjerade av instrument.

Om den musik, som var i bruk vid de kanaanitiska helgedomarna, veta vi alldeles ingenting. Av samma skäl kunna vi ej heller yttra oss med bestämdhet om den musik, som förekom vid israeliternas heliga orter. Allt vad Gamla testamentet ger oss, är några vinkar beträffande användandet av musik för religiösa syften i profetskolorna (1. Sa. 10:5; 19:20). Detta väcker tanke på en inhemsk israelitisk musikalisk rörelse, som i förening med inflytanden utifrån kan ha frambringat en rituell musikalisk del av gudstjänsten med rikare utarbetning, än blotta nödvändigheten fordrat. Här är dock ej platsen att redogöra för utvecklingen av tempelmusiken.

Det fanns utan tvivel en tid, då babylonisk inverkan var av betydelse, och en annan tid, under vilken grekiskt inflytande djupt ändrade det tidigare systemet. Allt vad vi här böra vidhålla är, att utvecklingen var jämn. Vi kunna förutsätta, att den enda musik, som ursprungligen föreskrivits i den hebreiska ritualen, var blåsningen med trumpeter vid nymåne (3. M. 23:24; 25:9) och vid fester, men vi kunna vara säkra på, att i Jerusalems kungliga helgedom saknades ej en orkester av olika instrument. Vilket musiksystem än må ha funnits före exilen, veta vi att det ej dog ut under fångenskapen, eftersom vi se, att ett antal sångare och musiker återvände till Palestina med Zerubbabel (Esra 2: 41; Ne. 7: 44). Vi kunna således antaga, att musik upplivade högtidligheten, exempelvis då grunden till Herrens hus (det andra templet) lades och vid invigningen av stadsmurarna (Esra 3: 10; Ne. 11:22; 12:27), och det är utan tvivel ett historiskt faktum, att templets förnyade invigning under Judas Mackabeus firades med vokal- och instrumental-musik (1. Mack. 4:54).

Då vi studera den gamla hebreiska musikens karaktär, inskränkas vi till konjekturer, som äro grundade på våra något osäkra data rörande beskaffenheten och användandet av instrumenten och av tempelritualen. Musiken betraktades som en ädel konst, såsom man kan se i Eccles. 44:5, där komponerandet av melodier omtalas såsom något stort. Ehuru musiken utan tvivel var ytterst rå från modern västerländsk ståndpunkt, hade den säkerligen mycken verkan på åhörarne (1. Sa. 16:16; 2. Kon. 3:15). De flesta moderna författare i detta ämne äro benägna för att misstaga sig i ett eller annat hänseende härpå. Antingen göra de som många judiska rabbiner, i det de överdriva karaktären av den äldre musikaliska konsten i Israel, eller också äro de allt för villiga att betrakta den som rent barbari. På samma sätt är det nästan en given sak, att den västerländske genomsnitts-turisten skall från artistisk synpunkt underskatta arabernas skrällande unisona sång. Det sannolika är, att den hebreiska musiken liksom arabernas i vår tid var snarare rytmisk än melodisk. Arabernas musik består i allmänhet av väl markerade rytmiska kadenser, som följa en något enformig melodi, alltid sjunges och ackompagneras enstämmigt. Att enstämmig sång med ackompagnemang var karaktäristisk även för de gamla israeliterna, synes av 2. Kr. 5:13, »och både trumpetare och sångare stämde på en gång och enhälligt upp Herrens lov och pris — och då man nu lät trumpeter och symboler och andra instrumenter ljuda och begynte lova Herren, därför att han är god, då uppfyllde Herrens härlighet Guds hus!» Detta innebar helt enkelt, att trumpeterna alla blåste samma ton vid lämpliga pauser i sången, och att rösterna uppstämde melodien unisont. Det lider intet tvivel att en modern, väl sammansatt orientalisk kör, sjungande unisont och beledsagad av sträng-, blås- och slaginstrument, skulle ha en mäktig konstnärlig verkan även på en europeisk åhörare, förutsatt att denne vore tillräckligt fördomsfri att för tillfället lägga å sido sin vana vid musikalisk harmoni och låta sig behärskas av den dallrande rörelsen av de gälla, men sällan falska rösterna och instrumenten, skärpt av tamburinernas oavbrutna trummande. Själva melodiens karaktär kommer helt och hållet i andra rummet vid ett dylikt tillfälle, och endast totalintrycket betyder något. De hebreiska sångerna och psalmerna måste ha gjort intryck på åhöraren på samma sätt som den inhemska musiken verkar på araben i våra dagar.

John Forsells triumfer i Berlin.

Hovsångare John Forsell har under en del av januari uppträtt i gästroller på kungl. operan i Berlin och därvid lagt ett betydande framgång till alla sina föregående. Kritiken har varit så gott som enhällig i sitt lovprisande av den svenske sångarens konst, kejsaren har personligen komplimenterat honom, och han har särskilt engagerats för den festspelsvecka, som

med världsstjärnor som Caruso och Frida Hempel i juni skall anordnas å hovoperan.

Till en början ställde sig några kritici tveksamma. Sålunda skrev Voss. Zeitung vid Forsells uppträdande som Don Juan den 4.:

»Hans framställning är bekant sedan föregående år, och något nytt kan knappt sägas härom. Han kommer kanske att lära ännu en del vid behandlingen av sin praktfulla baryton, men den sångliga och sceniska gestaltningen av partiet kommer icke att väsentligt ändras, den ande, ur vilken denne Don Juan fötts, skall om tio år vara densamma som i dag och som den varit från början. Hr Forsell förfogar över en stämma, som man blott sällan finner, stor, kärnfull, bärkraftig, och besitter en ej oansenlig sånginstinkt, som tekniskt låter honom finna det ungefär riktiga. Intelligensen, det konstnärliga medvetandet att helt finna det riktiga fattas honom. Så stå bredvid ädla toner oädla, bredvid lugnt utströmmande sådana, vilkas verkan riskeras av ett dåligt tremulo. I det dramatiska, som visar hän på den berömdaste av alla Don-Juan-framställare, Francesco d'Andrade, fastnar han i det lågt komediantmässiga; särskilt betänkligt är hans stumma spel, som saknar all den spanska ädlingens förnämhet. En bravurbragd var liksom förra året föredraget av champagnearian, som väckte ett spontant och ytterst livligt bifall.»

Men redan vid den andra föreställningen, då hr Forsell uppträdde i »Den flygande Holländaren», var framgången otvetydig; den fulltaliga publiken med kejsaren i spetsen inropade honom gång på gång, och när han den 18. spelat sin gamla glansroll som Almaviva i »Figaros bröllop», skrev den nyss citerade musikanmälaren:

»Han använder svenska språket, efter att som Don Juan ha sjungit på italienska och som Flygande holländaren på tyska; det synes som om svenska språket ligger bättre för honom än de båda andra. Ton och ord sammansmälte förträffligt, och de små brister i tonbildningen, som annars här och var framträda, voro utplånade. Stämman klingade underbart smidig och fast samt av en böjlighet och livfullhet i det dynamiska och själiska uttrycket, som nu för tiden höra till sällsyntheterna. Det var en sång, som beredde oblandad glädje. Prestationens totalintryck påverkades ytterst gynnsamt genom hr Forsells präktiga apparition och att han spelte med en fullkomlig och naturlig nobless, som man knappt kunnat vänta efter hans Don Juan.»

Den 20. avslutade hr Forsell sitt gästspel med utförandet av Telramunds parti i »Lohengrin».

Hjalmar Frey †.

Den även i vårt land kände finländske bassångaren Hjalmar Frey har helt oväntat avlidit i Helsingfors. Dödsorsaken var hjärtslag. Född 1856, blev han student 1873 och inskrevs i juridiska fakulteten. Han avbröt emellertid snart de akademiska studierna och ägnade sig helt åt sångarens kall. 1880 reste han till Italien, där han åtnjöt undervisning hos framstående lärare, och tog samma år engagemang vid Teater Communale i Triest, varest han debuterade i operorna »Dinorah» och »Puritanerna». Kort därefter anställdes han i Görtz och uppträdde vintern 1881–82 å k. operan i Rom. I Wien, Milano och Leipzig fortsatte han sedan sina sångstudier. 1882 deltog han som solist vid finska sångkören M. M:s konserter i Moskva och Petersburg. 1885 engagerades han vid kejserliga hovoperan i Petersburg, vid vilken han tjänstgjorde i två årtionden, 1885–1905. Här uppträdde F. i 50 à 60 särskilda roller. I Ryssland företog han talrika konsertturnéer, ofta i sällskap med framstående ryska konstnärer. Därjämte konserterade F. i flera utländska städer, såsom Berlin, Köpenhamn, Göteborg, Stockholm.

Efter att 1905 ha avgått som pensionerad från operan i Petersburg, bosatte sig F. i Berlin, där konserter gåvos, och 1908 i Helsingfors. 1909 valdes han till kantor i norra svenska församlingen i Helsingfors. Efter sin återkomst till Finland verkade F. som sånglärare, företog konsertresor i hemlandet och medverkade vid flere operaföretag i Helsingfors.

Sedan dess har Frey mer än en gång besökt Skandinavien och låtit höra sin präktiga, konstnärligt utbildade stämma såväl i Danmark, där han efter vad vi tro, först gjorde sig känd 1888, som vid badorter å vår västkust, där han givit konserter med stor framgång. Så gjorde Frey om sommaren 1890 en konsertturné i Sverige och har även de närmast påföljande åren gästat vårt land och likaledes i Köpenhamn, där han 1891 sjöng på Klampenborg den 13. och 14. augusti, biträdd av operasångerskan fru Quiding och d:r Karl Valentin, vars utmärkta ackompanjemang vid detta tillfälle fick särskilt beröm.

I Stockholm konserterade Frey år 1886 med M. M.

Senaste gången uppträdde han i Stockholm år 1896, då han gav en egen konsert därstädes.

Signe Gelhaar

om vars debut å Operan vi talat på annan plats i dagens nummer, är Stockholmsbarn. Hon är nämligen dotter till Postmästaren Tom Gelhaar och hans maka, f. d. operasångerskan Maria Laurin. Musiken har sålunda rika anor inom hennes släkt såväl på fädernet som på mödernet. Redan som helt liten hade hon också tillfälle att få höra mycket musik, dels på teatern och dels i hemmet. Sedan hon genomgått Statens Normalskola för flickor, blev hon antagen som elev vid Musikkonservatoriet och studerade där solosång under Direktör Oscar Lejdströms ledning; med stor förståelse och humanitet visste han att utveckla hennes allt annat än stora röst, samtidigt med att hans hustru, fru Ingrid Samzelius-Lejdström, lärde den unga musikadepten, vad tränad andning har att betyda icke allenast för sångare och talare utan även för människor i allmänhet.*

Sedan år 1911 har fröken Gelhaar varit elev i Operaskolan, dels under fru Dagmar Möller och dels under operasångare Sven Nyblom, båda som lärare i scenisk framställning. Då hon i december förra året avgick från Musikkonservatoriet, tilldelades hon dess jeton. Redan i januari detta år sattes hon som bekant i tillfälle att få debutera på Operan som Greta i Humperdincks »Hans och Greta». Det är ju efter endast denna debut för tidigt att avgöra, om den unga sångerskan kommer att värdigt uppbära de lysande traditioner, som förknippat hennes släktnamn vid Operan nästan lika länge som den existerat.

Signe Gelhaar.

* Skulle någon, som läser detta, vara intresserad av att lära känna »andningsgymnastik» med dess olika övningar, sker det lättast genom att vända sig till »Föreningen för spridandet av andningsövningar» (adress Fru Ingrid Samzelius-Lejdström, Grevmagnigatan 6[1], Stockholm).

En femtioåring.

Den 17. januari fyllde den för otaliga svenska musikälskande pianospelare — och pianospelerskor! — välbekante tonsättaren Torsten Petre femtio år.

Det har blivit sagt om honom av en framstående musikkännare, att han besitter en enkel men intressant melodik, målande naturens stämningar och hjärtats känslor på ett träffande och lättfattligt sätt. Häri ligger nog nyckeln till att han mer än de flesta kunnat anses göra sig förtjänt av det vackra epitet, man i dessa dagar ägnat honom: hemmets tonskald. Han äger kanske ej så storslagen originalitet i uppfattningen, men hans verk kännetecknas av stor innerlighet, och det är nog med ett visst berättigande en musikkritiker en gång kallat honom »vår svenske Mendelssohn».

FRÅN SCENEN OCH KONSERTSALEN

16. dec. 1912—31. jan. 1913.

Operan.

Dec. 16. 27. 29. / Jan. 3. 7. 20. Massenet: *Thaïs.* (Thaïs — fru Spennert, gäst).
Dec. 18. Jan. 27. Mozart: *Figaros bröllop.*
Dec. 19. Jan. 13. 22. Wagner: *Den flygande Holländaren.*
Dec. 21. Humperdinck: *Hans och Greta.* (Hans — frkn Hörndahl). Balett till Moszkowskis orkestersvit »*Aus allen Herren Länder*»; arr. av balettmäst. Zöbisch.
25. Matiné: *Värmländingarna.*
28. Adam: *Konung för en dag.*
29. Matiné: *Värmländingarna.*
30. Humperdinck: *Hans och Greta.* Balett: *Barnens juldröm.*
Jan. 1. Matiné: *Värmländingarna.*
1. 23. Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor.*
2. 10. Thomas: *Mignon.* (Mignon — frkn Astrid Svärdström deb.).
4. Donizetti: *Regementets dotter.* Mascágni: *På Sicilien.*
5. Matiné: *Värmländingarna.* Verdi: *Aida.* (Amneris — frkn Branzell deb.).
6. Humperdinck: *Hans och Greta.* (Greta — frkn Signe Gelhaar deb.). Balett: *Barnens juldröm.* Mozart: *Barberaren i Sevilla.*
Jan. 8. 21. 28. Bizet: *Carmen.* (21. och 28.: Carmen - fru Matilda Jungstedt, gäst).
9. 12. 19. 26. Balett: *Barnens juldröm.* Humperdinck: *Hans och Greta.* (Greta — frkn Gelhaar deb.). (Den 12. 19. och 26.: matiné).
11. *Askungen.* *Värmländingarna.*
12. Leoncavallo: *Pajazzo.* Mascágni: *På Sicilien.*
14. Donizetti: *Regementets dotter.* Balett: *Barnens juldröm.*
15. Rossini: *Wilhelm Tell.* (Titelpartiet — hr Lejdström).
16. Adam: *Konung för en dag.*
17. *Tredje Symfonikonserten.* Program: Beethoven: symfonier i C-moll och F-dur. Dirigent: Armas Järnefelt.
18. Gounord: *Faust.*
19. Tschaikowsky: *Eugéne Onegin.* (Olga — frkn Astrid Svärdström deb.).
24. Verdi: *Aida.* (Amneris — fru Jungstedt gäst).
25. Offenbach: *Hoffmans äventyr.*
26. Rossini: *Wilhelm Tell.*
29. Mozart: *Friskytten.*
30. Verdi: *Trubaduren.* (Azucena — fru Jungstedt gäst).
31. Puccini: *Bohême.*

Musikaliska akademien.

Jan. 24. Pianisten frkn Anna Ulmgrens konsert. Medverkande: sångerskan frkn Signe Carlson. Ackompanjemang: frkn D. Stenberg. Program: Bach-Stradal: orgelkonsert i d; Mozart; sonat, A-dur; Liszt: Sonat, h-moll; sånger av Schubert.
26. 27. 30. Brüsselkvartens konsert: Program: Beethovens samtliga stråkkvartetter. (Konserter även den 1. och 2. febr.).

Vetenskapsakademien.

Jan. 14. Violinisten, doktor Wolfgang Bülaus första konsert. Program: Tartini (sonat i g), Corelli, Bach (solosonat i g), Mozart (konsert i A), Händel, Paganini. Ackompanjemang: hr Gustaf Nordqvist.
20. D:r Bülaus andra konsert. Program: Brahms (A-dur-sonat), Conus (violinkonsert i e), Lotti, Händel. Saint-Saëns, Paganini. Ackompanjemang: hr Gustaf Nordqvist.
28. Sångerskan Hanna Knagenhjelms konsert. Program: Kjerulf, Beethoven, Schumann, Backer-Gröndahl, Sjögren, Alnæs. Ackompanjemang: frkn Märtha Ohlson.

Blasieholmskyrkan.

Dec. 29. Hovsångaren John Forsells matiné till förmån för Frälsningsarméns Alkoholisthem Kurön.

Det största evenemanget vid Operan under denna tid har varit *fru Jungstedts* gästspel. Det var en sann fröjd att få stämma in i de välkomstapplåder, som hälsade henne, när hon åter uppenbarade sig på torget i Sevilla i Carmens förföriska roll, som hon ej uppburit på fulla tre år. Hennes gestaltande av densamma stod ungefärligen lika högt som då; stämman klingade t. o. m. här och där ungdomligare och hade vunnit i klangskönhet — hur underligt detta än kan låta i fråga om en konstnärinna, som om ett år kan fira 25-årsminnet av sin debut. Hennes fortsatta uppträdande som Amneris och Azucena tjänade att än ytterligare poängtera det faktum, att vår operascen i henne har sin f. n. mest framstående dramatiska konstnärinna. Vidare ha vi från Operan att anteckna tvenne debuter: fröknarna *Astrid Svärdström* och *Signe Gelhaar.* Den förra, som nu hade sin tredje debut i titelpartiet i »Mignon», har många förutsättningar särskilt för denna

Brukspatron Torsten Petre som föddes på Hammarby den 17. januari 1863, härstammar från en urgammal engelsk släkt, som inflyttade till Sverige redan på 1600-talet. Familjen inköpte år 1680 Bofors och Hammarby bruk, vilka kvarstannat i familjens ägo ända till 1880. Släktens manliga medlemmar ha alltid visat stort intresse för avhjälpandet av de mindre lyckligt lottades svårigheter, och särskilt är farfaderns, Tore Petres, namn bekant. Han var den förste som på sin tid intresserade sig för tillkomsten av Gävle–Dala järnväg, och han verkade mycket för folkskoleidéns förverkligande — ett arbete, som upptogs och fullföljdes av hans son, Hjalmar Petre.

Torsten Petre uppfostrades åren 1876–1881 i Uppsala, varefter han helt ägnade sig åt musik. Hans förste sånglärare var professor J. A. Berg. Efter att ha genomgått en lantbruksskola, företog han långa resor genom Tyskland, Frankrike och Schweiz, varunder han sysslade åtskilligt med sociala och litterära frågor. Hans käraste nöje var dock musik, och sin ungdoms minnesrikaste dagar tillbrakte han i Frankrike under nära kontakt med den för honom oförgätlige Gounod, samtidigt som han studerade

Torsten Petre.

sång för Faur. Under denna tid var han anställd i flera olika tidskrifter och deltog med liv och själ i såväl det politiska som sociala livet i den stora republiken. Vissa tider var han även musikkritiker i såväl Paris som Genève.

Hans kompositioner, som äro mycket bekanta runt hela Sverige, kanske mest i sydsverige, äro av en ansenlig numerär: ett sextiotal romanser, ballader, manskvartetter och en del stråkmusik; för piano ha utkommit tre häften »Skizzer för piano», ett »Ur livets saga», »Trolsk vågsång», »Årstiderna», »Fantasier för piano», »Drömbilder», två häften »Tondikter för piano» m. m. Som ett bevis på, hur spridda hans alster äro, kan anföras, att han har förläggare i Stockholm, Köpenhamn, Hamburg, London, Genève, Paris och Filadelfia.

I det tysta har han utövat en storartad hjälpsamhet, och mången ung, obemedlad konservatorieelev har honom att tacka för att vägen jämnats under svåra år.

Ehuru han på grund av försvagad synförmåga måste ägna sig åt en del praktiska värv, såsom jordbruk och mejerihantering — varvid han även här genom förbättringar och humanitära strävanden sökt höja sina mindre lyckligt lottade medmänniskors väl —, så har dock alltid musiken utgjort en förhärskande del av hans själsliv. »Mitt musikaliska mål», skriver han till oss, »har varit och är att i hemmen höja och utveckla känsla och smak för m e l o d i i förening med enkel harmoni.»

---

roll, framför allt stämmans naturliga välljud och det ungdomligt omedelbara framträdandet. Det var något i stil med hennes äldre syster, fru Valborg Svärdström. Fröken Gelhaar, vars fotografi vi återgiva på annat ställe i dagens nummer, hade fått sig anförtrott Gretas parti i det Humperdinckska sagospelet »Hans och Greta», för vilket hennes glada och hurtiga naturell passade förträffligt. Med sin visserligen icke voluminösa men med omsorg utbildade stämma, som har en vacker timbre, särskilt i höjdläget, och sin redan förefintliga betydande scenvana kommer hon att tillföra Operan en välbehövlig förstärkning på spinnsidan.

Vårsäsongens långa rad av konserter inleddes av den tyske violinisten *Wolfgang Bülau,* med titeln doktor. Och hans spel hade verkligen något av musikdoktor över sig: ett lugnt, nästan flegmatiskt temperament, en vederhäftig, ehuru ingalunda virtuos teknik och en förnäm musikalisk smak, som helst sysslar med de gamla klassikerna. Han väckte ett visst intresse men ingen sensation.

Pianisten fröken *Anna Ulmgren* debuterade för några år sedan med en konsert i Vetenskapsakademien. Sedan dess har hon studerat för Breithaupt och Bauer. Hon visade sig ha stora möjligheter att bli en god konsertpianist, möjligheter, som emellertid ännu ligga i halvslummer. Vad som mest frapperade, var hennes musikaliskt ytterst vårdade föredrag, så vårdat t. o. m., att man fick en livlig förnimmelse av något inlärt och pedantiskt. Så som hon t. ex. föredrog Liszts stora h-mollsonat — avmätt, nästan seriöst —, kan hon ännu ej göra anspråk på att få sig tillagd någon personlig uppfattning av vad hon spelar. Emellertid — konserten gav i mycket annat goda löften, något som man däremot ej kan säga om den norska sångerskan fröken *Hanna Knagenhjelms* konsert. Hon är visserligen ägarinna till en stor och kraftig mezzosopran, men dennas utbildning lämnar ännu så mycket övrigt att önska, att hon ej på långt när fyller måttet för de anspråk, som man måste ställa på en konserterande sångerska.

Säsongens största musikevenemang i konsertsalen var väl *Brüsselkvartettens* fem konserter med uteslutande Beethovens stråkkvartetter på programmet. Det är ju icke av nöden att här på nytt gå in på ett omnämnande av denna ensembles förnäma konsert. Vad som emellertid vid deras besök i år är särskilt värt att minnas, är det mottagande, som de rönt av Stockholms musikpublik, ett mottagande, som utgör det mest vältaliga svaret på vår i förra numret av Svensk Musiktidning förefintliga rundfråga: »Äro Stockholmarna musikintresserade?» Ty att med ett så exklusivt program som Beethovens stråkkvartetter kunna locka fem fulla hus till Musikaliska akademien, det vittnar gott icke allenast om Brüsselkvartettens konstnärliga prestationer utan och framför allt om en glädjande smak för verkligt god musik hos den publik, som kväll efter kväll infann sig till de ibland nära tre timmar långa konserterna.

Rättelse.

I signaturen C. v. P:s musikbrev från Roma, som stod infört i förra årets sista nummer, har ett tryckfel insmugit sig. Å sid. 93, spalt 3, rad 26 uppifrån, talas om Wagners »tropiska patos»; det skall naturligtvis vara *tragiska* patos.

MUSIKNOTISER

från huvudstaden och landsorten

Musikaliska akademien hade ordinarie sammankomst den 23. jan. under ordförandeskap av preses, justitierådet Karl Silverstolpe. På därom gjord framställning beviljade akademien musikdirektör J. A. Johnsson, som av k. m:t förklarats berättigad till pension, avsked från befattningen som lärare i spelning på blåsinstrument av mässing. Att upprätthålla befattningen under ledigheten förordnades musikdirektör Ernst Willners. Vidare beslöts att för musikkonservatoriets behov vid uppvisningar och musikföredrag inköpa från Abr. Lundquist en stor konsertflygel av Bechsteins tillverkning.

Slutligen anmäldes, att akademien fått såsom gåva från aktiebolaget J. P. Nyströms orgel- och pianofabrik mottaga ett harmonium samt att bibliote-

ket erhållit gåvor från musikdirektör L. Aug. Lundh, tonsättare J. A. Hägg, musikdirektör C. W. Rendahl samt Abr. Lundquists hovmusikhandel.

Operasångerskan Sofie Lindegrén fyllde den 31. jan. femtio år. Hon är bördig från Krokeks socken i Östergötlands län. Vid 19 års ålder blev hon 1882 elev vid konservatoriet i Stockholm, och sedan hon där under några år bedrivit studier, blev hon 1888 engagerad som sångerska vid Göteborgs stora teater, där hon stannade i fem år. Sedan 1894 tillhör fröken Lindegrén Stockholmsoperans ordinarie personal. Det är sålunda under en tid av nära tjugo år som fröken Lindegrén varit fäst vid vår opera. Hon har härunder varit en både flitigt använd och högt värderad kraft, och både många och stora uppgifter ha kommit på hennes lott. Bland fröken Lindegréns bästa uppgifter må nämnas Mignon, Santuzza i På Sicilien, i vilken opera hon även sjungit Lola, Hans i Hans och Greta, Maria i Brudköpet m. fl. Under den senaste tiden har fröken Lindegrén även fått göra äldre figurer, exempelvis den gamla grevinnan i Regementets dotter.

Operasångare Bröderman tog med Annandagens föreställning avsked ur operakören och hyllades med anledning därav med två större lagerkransar, den ena från teaterdirektionen, den andra från kören, samt ett flertal blombuketter från kamrater och vänner.

Svensk orgelvirtuos i Köpenhamn. Den 13. jan. gav domkyrkoorganisten i Visby Herman Lindqvist en instruktionskonsert, huvudsakligen för en inbjuden krets sakkunniga, i den svenska Gustafskyrkan i Köpenhamn. Enligt Politiken visade sig hr Lindqvist snart vara en orgelvirtuos av rang. Han hade, heter det, just denna klarläggande, redogörande förmåga, som är den verklige orgelspelarens första och största egenskap. Rytmiskt och melodiöst stod kompositionernas teckning klart och skarpt, och den färggivande registreringskonsten utnyttjade han så, att den aldrig grumlade resultatet, utan insatte färgerna så fint och harmoniskt, att det musikaliska solljuset ohindrat kunde skina genom koloritens brokiga rutor. Hr Lindqvists manuella färdighet säges tävla med hans pedalteknik, liksom han över huvud var en av de mest välutrustade orgelspelare, man på länge hört i Köpenhamn.

Allmänt musiklexikon av Tobias Norlind är i Rivista Musicale Italiana föremål för en mycket sympatisk anmälan, varur må anföras: Detta verk är den första självständiga svenska musikaliska encyklopedi, som redigeras efter verkligt vetenskapliga grunder. Att särskilt uppskattas förtjäna artiklarna över folklore, vilka äro frukten av författarens personliga studier. Doktor Norlinds verk är det mycket förtjänstfulla arbete av en kompetent och samvetsgrann forskare.»

Järnefelt hyllad i Hälsingfors. Den 21. jan. gav Filharmoniska sällskapet i Hälsingfors en konsert under ledning av hovkapellmästaren Armas Järnefelt. Denne blev därvid föremål för livliga hyllningar. Vid inträdet hälsades hr Järnefelt av publiken med en lång applåd samt av orkestern, som reste sig till hyllning, med fanfarer. Första och huvudnumret var Berlioz' symfoni »Harold i Italien», vilken under hr Järnefelts ledning gavs med en ypperligt utformad detaljering och en överlägsen säkerhet. Altviolinsolot utfördes av den franske violinisten H. Casadesus. Efter symfoniens olika satser föll bifallet starkt, och efter dess slut överräcktes till hr Järnefelt en magnifik lagerkrans. Även efter slutnumret hyllades hr Järnefelt entusiastiskt och fick emottaga ytterligare en stor lagerkrans.

Konserten omnämnes med superlativa lovord i de finska tidningarna.

Armas Järnefelt och Hugo Alfven äro engagerade som gasterande dirigenter vid av Filharmoniska sällskapet i Hälsingfors under vårsäsongen anordnade symfoniska elitkonserter. Även Halvorsen är engagerad såsom dirigent för en av dessa konserter.

Kyrkosången i Sverige är rubriken på en uppsats i nyårsnumret av den i Hälsingfors utgivna tidningen Dagens Tidning, vilken sympatiskt framhåller den betydande utveckling kyrkosången och kyrkomusiken i Sverige på senare tider gjort. Bland annat talar författaren, vilkens namn är Joel Löfstrand, om det varma intresse den här i landet existerande kantors- och organistföreningen senast visat nu genom föranstaltande av sommarkursen för kyrkomusiken i Stockholm 1912. Vidare framhålles, huru som särskilt Stockholm förfogar över flera framstående krafter inom den kyrkliga körsångens fält, varvid artikelförfattaren i synnerhet tycks hava fäst sig vid kyrkosången i Oscarskyrkan. I ampla ordalag prisar han den framsynthet och offervillighet församlingen där lagt i dagen, i det den årligen anslagit dels 3,000 kr. till den gudstjänstliga sången, dels 1,000 kr. till motettaftnarnas underhåll samt markerar den stora insats, kyrkosången i Oscarskyrkan redan gjort. Därjämte omnämnes det därstädes nybildade kyrkomusikbiblioteket, vilket redan hun-

Caruso som skämtare.

En, som känner den store tenoren Caruso och förhållandena bakom kulisserna i Metropolitan-operan närmare, har i en Newyorkstidning berättat en hel del om de små skämt, som sångarna och sångerskorna roa sig med, utan att publiken märker något.

Curoso är den mest uppsluppne och i sina mest tragiska roller inflickar han någonting lustigt, och det händer ofta, att han framkallar förlägenhet och tvingar till improvisationer. För icke länge sedan blevo Carusos medspelare ytterst häpna, då vid supéscenen i Bohème en väldig tallrik rykande spaghetti med tomatsås uppenbarade sig i stället för den sedvanliga rätten, som libretton föreskrev. I föregående mellanakt hade Caruso skämtat med sina medspelare — de voro Amato, Segurola och Didur — och talat om spaghetti, och Segurola förklarade sig skrattande beredd att sätta i sig ett stort fat spaghetti, men ingen hade tänkt på att Caruso kunde ta skämtet på allvar. Att äta spaghetti är en konst, men hur mycket svårare är det icke att sjunga och äta på samma gång, i synnerhet då den läckra rätten kommer rykande het på bordet. Men sångarna funno sig i situationen, och nu började en rad improvisationer. Caruso tryckte räkningen i handen på sin medspelare Segurola och sade med förändring av librettons ord: »Och här Andrea har du nu räkningen, du måste genast betala den». Hans medspelare var först alldeles häpen, men därefter fann han sig och protesterade alltjämt sjungade, tills Caruso förklarade sig villig att lägga ut beloppet, som uppgick till 6 dollars och 5 cents. Då senare den komiska duellscenen kom mellan Didur och Segurola, hade artisterna svårt att hålla sig allvarsamma, då Caruso förfärad slog med händerna och halvsjöng: »O, döda honom icke, döda honom icke, han är skyldig mig 6 dollars och 5 cents! Men det lustigaste var, att publiken icke märkte något av dessa improvisationer, då de spelande strängt höllo sig till den musikaliska delen av rollen.

Ett annat lustigt påhitt av Caruso sågs av flera och gav anledning till stor munterhet. Det var under uppförandet av Gioconda. Denna gång hette offret Scotti. I den scenen, då Scotti står inför Venedigs marmorlejon, brukade han i ett bestämt ögonblick lägga ena handen halvöppen på ryggen. Då Scotti med en hjälteåtbörd började sjunga, kunde icke Caruso motstå frestelsen att sticka ett ägg i hans halvöppna hand. Det som nu följde var oemotståndligt komiskt. Scotti var förtvivlad, hur skulle han inför öppen ridå bli av med ägget?

nit utöva en välsignelsebringande verksamhet.

Artikeln slutar med uttalandet av den förhoppning, att »det vackra exempel, Oscarskyrkan i Stockholm erbjuder». må bliva ett föredöme vid förverkligandet av den behjärtansvärda idén även i Finland.

Komponisten Josef Erikssons musik bedömd i Finland. I senast utkomna nummer av den finska tidskriften Tidning för musik ägnar märket O. A., bakom vilket döljer sig den om Finlands svenska kultur, i synnerhet dess svenska folkmusik, så högt förtjänte Otto Andersson, ett synnerligen berömmande omnämnande åt Uppsalatonsättaren Josef Erikssons sånger. Han skriver:

»Namnet är hos oss okänt. Jag erinrar mig icke ha sett det på något konsertprogram. Och ändå ger denna komponist något av det allra bästa, den nyare svenska sånglitteraturen har att uppvisa. Man häpnar över originaliteten, friskheten, den rika ingivelsen i dessa verk. Modern i bästa mening, äger Josef Eriksson ovanligt djupa toner i sin lyra. Han tränger till diktens kärna, finner det rätta uttrycket och skapar helgjutna stämningar, än ljusa och glada, an dystra, gripande.

Det är onekligen något nytt och högst betydande, Josef Eriksson tillför den svenska musiken. Bakom allt det i rent tekniskt hänseende förträffliga skönjes en djup, rik personlighet. Den vid första påseendet mången gång skärande harmoniken visar sig aldrig vara målet, utan blott det med ovanlig musikförmåga funna medlet för uttryckande av diktens innehåll.

Dessa kompositioner ha fängslat mig i högsta grad. Det är mig ett nöje att kunna rekommendera dem.»

I övrigt hänvisa vi till vår anmälan av dessa sånger i förra årets sista nummer av Svensk Musiktidning.

Julia Claussen i Amerika. Nyårsdagen debuterade fru Claussen på Operan i Chikago som Ortrud i »Lohengrin». Hon sjöng och — segrade. Publiken hälsade henne med varma applåder och inropningar, och kritiken var synnerligen gynnsam. En stor blomsterskörd kom henne även till del, bl. a. från presidenten på Auditorium, Rockefellers mäg samt Svenska klubben.

Så skriver Chicago Daily Tribunes musikkritiker, Glenn Dillard Gunn, att »den utmärkta svenska konstnärinnan vann den ögonblickliga och obetingade framgång, som endast kommer världens största sångare och sångerskor till det». Whitehill utförde Telramunds roll, och kritikern fortsätter: Tack vare dessa två framstående konstnärers vokala och dramatiska gåvor lyftes det stora ögonblicket i andra akten till höjdpunkten av konst . . .

Man hade tillfälle att konstatera röstens överraskande omfång, ty fru Claussen sjunger partiet såsom det skrivits och undviker ej svårigheterna genom den bekanta transponeringsmetod, som vunnit allmän sanktion.

Publiken — heter det vidare — glömde traditionerna på German Opera och avbröt föreställningen med täta och långa momenta utbrott av bifall. Efter ridåns fall följde en hel rad inropningar, som fru Claussen och mr Whitehill frikostigt delade med innehavarna av de andra viktigare rollerna».

Vidare skriver »The Inter Ocean», att fru Claussen, Operans nya kontraalt, gjorde en ojämförlig succés vid säsongens första framförande av Lohengrin. Hennes debut var mycket framgångsrik; trots alla de andra utmärkta medverkande var det dock hon, som hela tiden var den dominerande. Andra akten var aftonens clou, där fru Claussen gjorde sig riktigt gällande med en virtuositet så mycket mer anmärkningsvärd, som den icke var förutsedd. Den långa scenen med Telramund, som även för en Wagneropera är en betydlig longör, visade hän på en röst med rik, jämn ton, mäktig och med en förträfflig resonans samt med ett omfång, som en sopran skulle avundats henne. Den stora kontrollen av rösten lät det renaste pianissimo ljuda lika säkert som det kraftigaste fortissimo och bibrakte publiken den övertygelsen, att en verklig hjälte-kontraalt nu trätt fram bland dem.

Redan två dagar därefter ägde hennes andra uppträdande rum som Brynhild i »Valkyrian», och att döma av de nu anlända amerikanska tidningarna var hennes framgång därvid ännu mera fullständig.

Sålunda skriver den ansedda »The Chicago Evening Post» bl. a.: I fru Claussen äro förenade alla egenskaper, ett imponerande uppträdande, en hög och ståtlig figur med grace i varje rörelse, ett ansikte, där varje rörelse spåras med en ren ursprunglighet, strålande ögon av obegränsat djup samt en röst av utmärkt skönhet, som väller fram med ett omfång, som icke känner några gränser — — — publiken förstod, att detta var något enastående, och ehuru ridån föll, när midnattsklockan slog, ville man icke lämna teatern, förr än fru Claussen och Wotan framkallats genom åskor av hurrarop.

Violinist och kompositör. Vid den senaste orkesterkonserten i Hälsingborg spelades bland annat en ny komposition för violin och orkester. »Tre svenska danser», skriven av Hälsingborgsorkesterns konsertmästare Carl Nordberger, vilken själv utförde violinstämman. Kompositionen, som snart lär utkomma på Wilh. Hansens förlag i Köpenhamn, lovordas i lokalpressen för sin melodiska ingivelse och skickliga orkesterbehandling; till danserna hade hr Nordberger skrivit tre »danspoem», som meddelades å programmet.

Nordberger hade här själv sökt ge en liten fingervisning om sina danser genom att ge en poetiskt välgjord skildring av den sägen, som följt det välkända jämtländska temat på vilket de voro byggda. »Vi ha endast att konstatera», skriver bl. a. Sk. Socialdemokraten i sin spaltlånga recension, »att danserna ha en synnerligen elegant och logisk form, och att de för den svenska violinrepertoaren utgöra ett beaktansvärt tillskott. Mottagandet av dem i söndags var det hjärtligaste och bör sporra hr Nordberg att fortsätta i genren.»

Först stack han det i fickan men tog strax fram det igen, sedan tänkte han stoppa in det i sin barett men ångrade sig, då han kom att tänka på att Caruso säkert icke skulle underlåta att med en vänskaplig klapp på huvudet förvandla det till äggröra. Scotti försökte att slunga det ovälkomna ägget in i kulissen, men denna rörelse skulle ha märkts, och så fick han under femton minuters tid spela och sjunga med ägget i handen, tills han äntligen kunde bli det kvitt.

En annan gång under denna säsong bragte Caruso sångerskan Destinn i icke liten förlägenhet, då han i första akten av »Flickan från den gyllene Västern» plötsligt energiskt började dansa den ryktbara turkeytrot med madame Destinn i stället för den föreskrivna valsen. Madame Destinn måste följa med antingen hon ville eller ej, och publiken jublade.

Ett par dagar senare tjänstgjorde Caruso utan vidare som biljettförsäljare. Då han kom ut från repetitionen, fick han se den långa kön framför biljettluckan och fick då med ens ett infall. Han gick in i kassarummet, makade undan försäljaren och tog hans plats och började sälja biljetter och inledde samma samtal med alla biljettköparna: Jaså, ni vill höra Caruso? Har ni hört honom förut? Jaså, många gånger. Känner ni igen honom? Skulle ni känna igen honom, om ni mötte honom på gatan? Är ni verkligen säker på det? Anser ni det alldeles omöjligt, att ni inte genast skulle känna igen honom? Ja, man kan ju inte göra något åt den saken . . .

Och det lustiga var, att bokstavligen ingen enda människa kände igen honom, fast han satt en god halvtimme och sålde biljetter.

MUSIKNOTISER FRÅN UTLANDET

Eugen d'Albert torde för närvarande med fog kunna göra anspråk på att vara världens flitigaste operafabrikör. Som vi nyligen meddelade, är det icke mera än några månader sedan, som hans senaste opera »Liebesketten» hade sin premiär på Volks-Oper i Wien. Nu ingår emellertid underrättelsen, att han snart har sin nästa opera färdig. Den heter »De döda ögonen» och har till librettist Hans Heinz Evers, den bekante tyske romanförfattaren. Huvudfiguren i denna opera är en ung blind grekinna, som lever på Kristi tid i Jerusalem. Handlingens bakgrund bildas av palmsöndagsintåget. Den blinda kvinnan blir seende genom Kristi beröring. Hennes blick faller, full av kärleksglöd på en skön, ung romare, som hon tager för sin man, något som han icke är. Konflikten, som uppstår i kvinnans hjärta, när hon får veta detta, är det väsentligaste av operans innehåll. Slutet spelas vid solnedgången; den åter seende stirrar fascinerad, grubblande och förtvivlad in i den sjunkande solens strålar och förlorar åter synen, bländad av dess glans. Hennes ögon äro åter döda. — Verket torde föreligga färdigt till nästa säsongs början.

Nordisk musik i utlandet. I Frankenstein i Schlesien gavs härom dagen en nordisk konsert under ledning av M. Buch. Programmet upptog körsaker och sånger av Lindblad, Söderman, Sjögren, Kjerulf, Gade, Lange-Müller, Svendsen, Sinding och Enna. Ortspressen betecknar konserten som »synnerligen intressant» och har idel lovord för de uppförda verken.

»Parsifal» i Italien. På Scalateatern i Milano förbereder man ett uppförande av »Parsifal» till trettioårsdagen av Wagners död den 13. febr. i år.

Joan Manén, den bekanta violinvirtuosen, som upprepade gånger konserterat i Stockholm och den svenska landsorten, firar för närvarande triumfer i Madrid. Tidningarna anse, att han i teknik och föredrag överträffar alla andra virtuoser.

Henri Marteau får av den Berlinska dagskritiken mycket beröm för sin suite i A-dur för violin och orkester, som han förra våren spelade å Stockholmsoperan med Hovkapellet och nu för första gången offentligt framfört i Berlin. »Vi ha icke många sådana verk», heter det bl. a., »som jämte äkta violinistiska egenskaper jämväl besitta nobel uppfinning och tematisk utarbetning.» Man tycker endast, att den kunde vara modernare hållen.

Operagästspel i Nyslott år 1913. Även nästkommande sommar skola operafestspel anordnas i Nyslott i Finland. För detta tillfälle har kompositören Oskar Merikanto omarbetat sin med framgång i Helsingfors givna opera »Elinan Surma», vari fru Aino Ackté utför huvudrollen — Kirsti Fleming. Förutom »Elinan Surma», som under kompositörens personliga ledning skall givas fyra gånger, kommer fru Ackté att å borggården föranstalta trenne stora orkesterkonserter med framstående solister. Alla dessa festligheter skola äga rum mellan den 6. och 13. juli. Samtidigt, den 11., 12. och 13. juli, föranstaltas i Nyslott av folkupplysningssällskapet en allmän, stor sångfest.

Tullio Voghera, k. teaterns förre kapellmästare, firar för närvarande triumfer som kapellmästare vid operan i Dublin, där han även förra året varit verksam. Tidningar såsom The Irish Times framhålla hans enastående förmåga att ingjuta eld och brio i orkestern samt att framhäva alla dess finaste skiftningar och detaljer, på samma gång som han förmår återgiva partituret i stora drag. Hans första omsorg gäller orkestern, och han låter icke vilken sångare som helst rubba sina konstnärliga avsikter. Han säges alltjämt gå framåt som dirigent och vinna publikens varma sympatier.

En ungdomssymfoni av Schumann har nyligen uppförts i Zwickau. Arbetet, vars existens torde varit obekant för flertalet Schumannbeundrare, härstammar från 1832, åtminstone den nu uppförda första satsen. Denna sats spelades 1832 och följande år i Zwickau och Liepzig, men har sedan dess varit försvunnen, tills den nu dykt upp i en privatpersons manuskriptsamling. Schumann tillkomponerade visserligen ännu två satser, vilka dock aldrig uppförts och alltjämt icke äro tillgängliga för offentligheten.

Verdijubileet 1913 kommer att firas med stora festligheter i Parma. Programmet för operaföreställningarna skall giva en klar bild av mästarens utveckling och omfattar »Oberto», »Den falske Stanislaus», »Don Carlos», »Simon Boccanegra», »Nabucco», »Aida», »Falstaff» och »Otello», till vilken sistnämnda man hoppas på Carusos medverkan. Därjämte skall i Teatro Farnese uppföras Verdis Requiem.

Heinrich Noren, den ultramoderne österrikiske komponisten, har avslutat en enaktsopera, »Pesten», efter Jacobsens novell Pesten i Bergamo.

Dramer som bli operor. Sudermanns »Johannes» har omarbetats till opera av en ungersk kompositör, professor Gäbel, enligt vad Berlintidningarna meddela. Samtidigt ingår från Newyork underrättelsen, att Metropolitanoperan förbereder uppförandet av Rostands »Cyrano de Bergerac» som opera. Kompositören är en hr Walter Damrosch.

En konflikt vid Berlins hovopera sysselsätter för närvarande offentligheten. Enligt B. Z. am Mittag skulle Mucks efterträdare, hovkapellmästare Paur ha ingivit sin avskedsansökan och tills vidare erhållit fyra veckors tjänstledighet för att vårda sin hälsa, vilken tjänstledighet sedan skulle övergå i ett varaktigt avsked. Operans generalintendentur förnekar denna version och förklarar, att hr Paur, så vitt man vet, kommer att återinträda i tjänstgöring vid operan efter tjänstledighetens slut. Permissionen har han för övrigt fått för att vårda ett gammalt reumatiskt lidande i högra armen och efter företeende av vederbörligt läkarbetyg.

Saken får en pikant bismak därigenom, att kejsar Wilhelm, som är operans högsta chef, faktiskt är mycket missbelåten med hovkapellmästare Paurs verksamhet. Detta har redan länge varit en offentlig hemlighet och givit anledning till allehanda prat. Ännu värre blev det, när kejsaren vid senaste uppförande av Flygande holländaren ett par timmar före representationens början lät skicka efter hovkapellmästare Blech för att dirigera i stället för Paur.

I invigda kretsar vet man att berätta, att behandlingen från kejsarens sida bidragit till hr Paurs dåliga hälsotillstånd mera än reumatismen. Själv vill hovkapellmästare Paur ej yttra sig i saken. Så mycket har han emellertid sagt, att man ej gjort det så lätt för honom vid kungl. operan i Berlin. Han synes emellertid vara rätt belåten med sakernas läge och har på förfrågan om sina planer för framtiden yttrat, att han aldrig mer kommer att antaga en h o v kapellmästaresyssla.

»Studentgrevinnan» är namnet på Leo Falls nyaste operett, som härom dagen hade en glänsande premiär på Theater am Nollendorfplatz i Berlin, trots att styckets längd var något tålamodsprövande, hela fyra timmar, vilket är för mycket även för en aldrig så rolig operett. Kanske är operett ej det rätta namnet på detta verk i Biedermeierstil, vars ursprungliga titel var »Sångspel från den gamla goda tiden». Komponisten visar här, att hans tekniska och melodiska gestaltningskraft räcker vida över den vanliga dansoperettens nivå. Det välljudsmättade partituret är rikt på folkvisor och vackra melodier, däribland en av vals- och kastanjettrytmer kryd-

dad duett av tändande verkan. Textboksförfattaren Viktor Leon har till ämne valt en episod ur Lola Montez' äventyrliga liv, vari ledaren av studentkåren Alemannia är hjälten. När denne hotas med häktning för sitt politiska ofog, låter hon honom fly i sin vagn till en småstad, där konflikten mellan hans svärmeri för den sköna Lola och hans kärlek till sin egen fästmö utspelas. Naturligtvis avstår Lola ädelmodigt efter fyra timmars strid sin beundrare till den kälkborgerliga Molly och återvänder som Studentgrevinnan till München.

En ny italiensk opera. Medan de äldre italienska kompositörerna vila på sina lagrar, råder för närvarande stor verksamhet bland de yngre. Ännu ha icke namnen Seppilli, Camussi, Montemezzi, Respyki, Zanella och Zandonai trängt utanför Italiens gränser, men utan tvivel skola de snart göra det, ty bland dem finnas verkligt framstående tonkonstnärer. En som särskilt förtjänar uppmärksamhet är Riccardo Zandonai, född i Sydtyrolen, som framträdde för fyra år sedan med operan »Hemmet vid härden», följd av den realistiska »Conchita», som rönte stor framgång, och sedan »Melenis», som även hälsades med sympatier.

Från det moderna Spanien tog Zandonai ett väldigt steg in i den romerska antiken. Melenis är en grekisk hetär i kejsare Kommaud's Rom. Hon förälskar sig så lidelsefullt i Martius, att han på ett par dagar lyckats glömma sin trolovade Marcella, vars far inte velat veta av honom. Martius beslöt då att kämpa som gladiator i cirkus och, om han segrade, än en gång anhålla om hennes hand. Martius besegrar alla sina motståndare, och då även kejsaren understödjer hans sak, kan den stolte edilen inte säga nej längre. Martius får hemföra Marcella, men hans lycka är icke fullkomlig, ty Melenis, som gjort ett förtvivlat försök att återvinna honom, genomborrar sitt hjärta, då bröllopståget når fram till Marcellas föräldrahem.

Musiken erinrar mycket om Wagner. Nästan endast talsång förekommer på scenen, och orkestern är mycket rik på klangfärg och toneffekter, som följa dramats gång. Zandonai har icke låtit sig bindas av ledmotiv, om han än använder flera korta musikaliska fraser som dyka upp då och då. Hans musik röjer en personlighet som försmår lättvunna effekter. Den nya operan betecknas som en verklig konstnärs verk. Operan, som fick sin urpremiär på Teatre dal Verme i Milano, fick ett utmärkt utförande med den unga sångerskan Muzio och tenoren Martinelli i huvudpartierna. Utstyrseln var glänsande, och orkestern, som leddes av Panizza, har stor del i den framgång den nya operan fick.

LEDIGA PLATSER.

Förenade klockare- och organisttjänsten i Hällefors församling,

i Örebro l., sökes hos Kyrkorådet därstädes under adr.: Hällefors inom 60 dagar från d. 14:de febr. Lönen är 400 kronor jämte boställe, taxerat till 8,000 kronor, som de senare åren genom sitt gynnsamma läge givit avsevärda inkomster. Bostaden innehåller 6 rum och kök och är belägen nära järnvägsstation. Befattningen tillträdes omedelbart efter det, att valet vunnit laga kraft.

Förenade klockare-, organist- och folkskollärarebefattningarna

i Skredsviks församling, Bohuslän, sökas inom 60 dagar från den 21. jan.

Skollärarelönen enl. lag. Klockare- och organistlönen 375 kr. Samtliga befattningarne till- och avträdas samtidigt. Skolan är fast av typ litt. C. Skolhuset vid kyrkan med vacker utsikt över Gullmarsfjorden.

Sökande insände sina ansökningar till kyrko- och skolrådet, adr. Skredsvik (Bohuslän).

Förenade klockare-, organist- och folkskollärarebefattningarna

inom Asklanda, Ornunga och Kvinnestads församlingar med samma församlingars gemensamma skoldistrikt sökas hos kyrko- och skolråden (adress Asklanda, Älvsborgs län) senast den 12. april 1913. Prov erfordras. Lön enligt lag. Klockare- och organistlön 200 kr.

A. G. Ellis,
v. pastor.

Förenade klockare-, organist- och folkskollärarebefattningarna

i Täby församling av Örebro län sökas hos kyrko- och skolrådet, adr. Mosås, inom sextio (60) dagar från den 20. jan. Skolan, med ej stort barnantal, är fast (Litt. E) och belägen vid kyrkan omkr. 1 mil från Örebro och 6 km. från Mosås järnvägsstation. Klockarelön 75 kr., organistlön 175 kr. Skollärarelön enl. lag. Bra bostad.

Täby den 17. jan. 1913.

G. W. Andersson.
Kyrko- och Skolrådets Ordf.

Ordinarie förenade fasta folkskollärare-, organist- och klockarebefattningarna

i Föra församling på Öland sökas hos kyrko- och skolrådet i Föra under adress Uggletorp inom sextio dagar från den 28. jan. Folkskolelärarelönen enligt lag. För undervisningen i fortsättningsskolan 150 kr. Slöjd för gossar anordnad. Lönen för organist- och klockarebefattningarna tillsammans 300 kr. årligen. Tidsenligt folkskolehus, nybyggt sedan 1902, med vackert läge mitt emot kyrkan. Bekväm lärarebostad, tre höga vackra rum inom tambur. Kök med särskild utgång. Tvättstuga och källare nybyggda. Nära till järnvägsstation.

Föra den 24. januari 1913.

Kyrko- och skolrådet.

Förenade folkskollärare-, organist- och klockarebefattningarna

i Rönnängs församling, Bohus län, förklaras härmed till ansökan lediga inom 60 dagar från den 2. febr. med tillträde av samtliga tjänster 1. juli 1913. Fortsättningsskola. Folkskollärarelön enligt lag; organist- och klockarelön 400 kr.

Nybyggd folkskola, innehållande 2 bostadsrum med kök, belägen nära ångbåts-, telef.- och telegrafst. Ny 6-stämmig orgel. Ansökningshandl. till kyrko- och skolrådet, adr.: Rönnäng.

Den 29. januari 1913.

Sven Justus Meuller.
Ordf. i kyrko- och skolrådet.

Förenade organist- och klockaretjänsterna

i Falkenbergs församling kungöres härmed till ansökan ledig. Ansökningar ställda till kyrkorådet insändas senast den 3. nästa april. Lönen är bestämd till 1,200 kr. med 2 ålderstillägg, vardera å 250 kr. efter 5 och 10 års oförvitlig tjänstgöring. Av domkapitlet fastställd instruktion erhålles från pastorsämbetet. Borgensförbindelse för orgeln erfordras.

Falkenberg den 30. jan. 1913.

Kyrkorådet.

Förenade folkskollärare-, organist- och klockaretjänsterna

i Östra Emterviks församling, Värmlands län, sökas inom 60 dagar efter den 25. jan. Skolan är fast, Litt. C., varmed slöjd- och fortsättningsskola nu äro förenade. Nytt, tidsenligt skolhus med bekväm bostad är beläget omkring 3 kilometer från kyrkan och ångbåtsbrygga vid Fryken. Folkskollärarelön enligt lag. Organisttjänsten avlönas med 200 kronor och klockare- med 100 kronor.

Ansökan ställes till kyrko- och skolrådet, adress: Östra Emtervik.

Förenade folkskollärare-, organist- och klockaretjänsterna

i Källa församling på Öland sökas inom 60 dagar efter den 25. jan.

Fast folkskola (Litt. C.). Fortsättningsskola och slöjdskola för gossar.

Nybyggt, tidsenligt skolhus med bekväm lärarebostad, beläget strax intill kyrkan och nära järnvägsstationen.

Skollärarelön enl. lag. Organist- och klockarelön 250 kr.

Källa pr Källaberg i januari 1913.

Kyrko- och skolrådet.

Förenade organist- och folkskollärarebefattningarna

vid Hagby fasta folkskola, Österåker, Södermanl. l. sökes inom 60 dagar från den 25. jan. Tilltr. 1. juli 1913. Lön enl. lag, för slöjd 120 kr. Organistlön 130 kr. samt boställe, nu utarrenderat för 135 kr. Skola m. lärarebostad om 3 rum och kök i gott skick, trädgård, särskild småskola. Klockaresysslan, lön 120 kr., kommer att med befattningen förenas.

Skolrådets ordf.

Adr.: Ättersta.

Kungliga Musik-Konservatoriet i Leipzig.

Antagningsprövningar äga rum onsdag och torsdag den 26. och 27. mars 1913 under tiden från kl. 9—12. Personlig anmälning till denna prövning sker på tisdagen den 25. mars å Konservatoriets byrå. Undervisningen omfattar alla grenar av musikalisk konst, nämligen: Piano, samtl. Stråk- och Blåsinstrument, Orgel, Konsertsång och dramatisk Operautbildning, Kammar-, Orkester- och kyrklig musik samt Teori, Musikhistoria, Litteratur och Estetik.

Prospekt på tyska och engelska språken utlämnas gratis.

Leipzig i januari 1913.

Kungliga Musik-Konservatoriets Direktion
Dr. Röntsch.

STOCKHOLM - *Drottninggatan 23.*
Filialförest. i Stockholm: **Dir. Carl Bohlin.**

Emil Hjorth & Söner

Grundlagd 1789.

Frederiksbergg. 12, Köpenhamn.

1:sta Klass fabrik för **förfärdigande** och **reparationer** av **stråkinstrument.**

Största lager i Norden av gamla Violiner och Violonceller,

byggda av italienska, franska och tyska mästare.

Solo- och Orkestersträngar i bästa kvalitéer.

MODERNA VIOLINLÅDOR. *STRÅKAR.* *SKRIV EFTER PRISKURANT.*

Operasångerskan Fru Paula Lizell

återupptager sin undervisning i plastik och scenisk framställning måndagen den 20. januari 1913.

R. T. Norrm. 708, adr.: **Johannesg. 22 n. b., A. T. 21610.**

(G. A. S. 1414.)

Undertecknad återtager sina **privata** pianolektioner måndagen den 20. januari 1913.

Sven Lizell,

lärare i pianospelning vid Rich. Anderssons Musikskola.

R. T. Norrm. 708, adr.: **Johannesg. 22 n. b., A. T. 21610.**

(G. A. S. 1415.)

Obs.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å Expeditionen.

Internationell musiktävlan.

Editoria Musicale Genovese i Genua

utlyser härmed en internationell tävlan för musikverk av alla slag. Prisen äro:

1) 300 francs;
2) staden Genuas guldmedalj;
3) guldmedalj;
4) silvermedalj;
5) bronsmedalj;
6) hedersdiplom.

Närmare underrättelser på denna tidnings redaktion samt hos Editoria Musicale Genovese, adress Via Luccoli, 22, *Genua* (Italien).

PIANOMAGASIN.

Största lager av bästa svenska och utländska fabrikat. OBS.! Huvuddepôt för Kgl. Hoflev. Malmsjö och Billberg, Uebel & Lechleiter, Schiedmayer samt **Orglar.**

Begagnade instrument tagas i utbyte.
Bekväma betalningsvillkor.
Stort lager prima uthyrningsinstrument.

Gust. Petterson & C:os A.-B.,
Malmskillnadsgatan 13, Stockholm.
Verkst. Dir. *Albert Lindström.*
Rt. 6732. — Etabl. 1870. — At. 7831.

OBS.! Billig och verksam annonsering om Musiklektioner, Musikalier och musikinstrument i Svensk Musiktidning.

INNEHÅLL:

Två gamla musikaffärer i nya händer (med 4 porträtt). — Aktuella sångproblem och sångens naturlagar (forts.). — En afton hos Felix Weingartner i Fürstenwalde (med porträtt). — Den hebreiska musikens utveckling. — John Forsells triumfer i Berlin. — Hjalmar Frey † (med porträtt). — Signe Gelhaar (med porträtt). — En femtioåring (med porträtt). — Från scenen och konsertsalen. — Caruso som skämtare. — Musiknotiser från huvudstaden och landsorten. — Musiknotiser från utlandet.

WRETMANS BOKTRYCKERI, UPPSALA 1913.